

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد   بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم   از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگردان از: ترجمه رضا نافع

۳۰ اگست ۲۰۲۰

اتحاد اسرائیل و امارات چه اهدافی را دنبال می کند؟

اسرائیل و امارات، در یک «گام تاریخی»، توافق کردند که با یک دیگر روابط دیپلماتیک برقرار سازند. در کانون این نزدیکی دوجانبه تحولات جدید سیاسی در خاورمیانه قرار دارد. پرسشی که مطرح است این است که این اتحاد در درجه اول علیه کی برپا شده است؟

Artwork by Alan Coulson. تصویر بن زاید از

براساس گزارش ها، دو کشور مدتهاست که با یک دیگر تماس های پنهانی داشته اند. از میان کشورهای عربی منطقه، اسرائیل تاکنون فقط با دو همسایه خود، اردن و مصر، مناسبات داشته است. مایک پومپئو وزیر امور خارجه امریکا در جریان سفر خود به اروپا، این توافق را «یک دستاورد قابل توجه» توصیف کرد.

براساس بیانیه مشترک، اسرائیل در ازای این نزدیکی، برنامه های بحث برانگیز خود را مبنی بر الحاق کرانه باختری به حالت تعلیق درآورده است. با این حال این توضیحات به گونه های متفاوت درک شده اند. طبق پیام منتشر شده از جانب رئیس جمهور امریکا ترمپ و دولت ابوظبی، اسرائیل با انعقاد این توافق از دعاوی خود در مورد مناطقی از کرانه باختری که فعلاً محل زندگی پناهندگان فلسطینی است، چشم می پوشد. از سوی دیگر نخست وزیر اسرائیل بنیامین نتانیاهو تأکید کرد که این برنامه ها بکلی حذف نشده و هنوز روی میز هستند. این ها صرفاً بنا به درخواست رئیس جمهور امریکا به تعویق افتاده اند. به عبارت دیگر، برنامه های الحاق (غصب) فقط به حالت تعلیق در آمده است.

در نتیجه این توافق نامه با انتقاد شهرک نشین های اسرائیلی و رهبران فلسطین مواجه شد. فلسطینی ها آن را به عنوان یک اقدام تهاجمی علیه مردم فلسطین محکوم کردند و سفیر خود را از امارات فراخواندند.

ایران اعلام عادی شدن روابط بین اسرائیل و امارات را محکوم کرده است. وزارت خارجه ایران روز جمعه اعلام کرد که این یک «ستراتژی احمقانه» است که تنها می تواند «محور مقاومت در منطقه را نیرومند تر سازد». رجب طیب اردو خان، رئیس جمهور ترکیه نیز بشدت از برقراری روابط دیپلماتیک بین دو کشور انتقاد کرد. روز جمعه اردو خان در ستانبول گفت: «من به وزیر خارجه من دستور دادم و گفتم که می توانیم روابط دیپلماتیک را با رهبری در ابوظبی مسدود کنیم یا سفیرمان را از آن کشور فراخوانیم.»

در کانون روابط بین اسرائیل و کشورهای حوزه خلیج فارس کماکان تحولات سیاسی جدید در خاورمیانه باقی مانده است. هدفی که ایالات متحده دنبال می کند تغییر موازنه قدرت در خاورمیانه است. از این نظر، این سوال پیش می آید که این پیمان در درجه اول علیه چه کسی ایجاد شده. کشورهای حاشیه خلیج فارس و اسرائیل مدتهاست که برای مبارزه با نفوذ ایران با یک دیگر همکاری می کنند. ایران از زمان مداخله ایالات متحده در کشور همسایه اش عراق در سال ۲۰۰۳، پیشرفت ژئوپلیتیک داشته است. از آنجائی که توافق هسته ئی با ایران به دلیل خروج یک جانبه امریکا در آستانه سقوط قرار داشت، جهت گیری اوراسیائی سیاست داخلی و خارجی ایران نیز شدت گرفته است. ایران و چین قرار است قراردادی ستراتیژیک را امضاء کنند که براساس آن چینی ها قصد دارند ۴۰۰ میلیارد دلار در صنعت نفت و گاز و سایر پروژه های زیربنائی سرمایه گذاری کنند. با این پیمان، ایران می تواند تحریم های ایالات متحده را دور بزند. چین همچنین می تواند نفوذ خود را در خلیج فارس تقویت کند و ایالات متحده را به عنوان قدرت سنتی مسلط بر منطقه به نبرد فراخواند.

توافقتنامه صلح اسرائیل و امارات که «توافق ابراهیم» نامیده شده است، از جمله علیه اتحاد فزاینده بین ترکیه و قطر است. از زمان بهار عربی در سال ۲۰۱۱، دو شکاف عمیق در منطقه بین اهل سنت شکل گرفته است: از سوئی بین کشورهای – به رهبری عربستان سعودی و مصر – که به دنبال یک نظم سیاسی محافظه کار اما در عین حال سکولار هستند و از سوی دیگر بین آنهایی که از ایدئولوژی انقلابی اخوان المسلمین حمایت می کنند. این ها در درجه اول ترکیه و قطر هستند.

اردو خان در آن زمان در پی گسترش نفوذ خود در جهان اسلام – سنی بود. مرسی به عنوان اولین رئیس جمهور منتخب آزاد در مصر در سال ۲۰۱۲ به قدرت رسید و در جولای ۲۰۱۳ پس از اعتراضات گسترده توسط ارتش سرنگون شد. او از اخوان المسلمین بود که روابط خوبی با ترکیه دارند.

اختلاف بین اخوان المسلمین به رهبری ترکیه و قطر و محور سنی های فوق العاده محافظه کار، عربستان سعودی و مصر، از زمان جنگ داخلی در لیبیا، ابعاد تازه ای یافته است. در حالی که در این درگیری ترکیه از دولت فیض الصرادلش در طرابلس، به رسمیت شناخته شده از سوی ملل متحد –، حمایت می کند، مصر، عربستان سعودی و امارات جانب جنرال خلیفه حفتر را گرفته اند. در این درگیری، فقط مسائل مربوط به قدرت مورد توجه ترکیه نیستند بلکه ترکیه برای مواد خام نیز اهمیت قائل است. اردو خان نه تنها با همکاری نظامی با نخست وزیر لیبیا الصرادلش توافق کرد، بلکه توافق نامه ای در مورد مرزهای بحری در بحیره مدیترانه نیز به امضاء رسانید. با توجه به این زمینه، باید به اختلاف یونان و ترکیه درباره ذخایر گاز در بحیره مدیترانه نیز اشاره شود. در ماه جنوری، فرانسه به دلیل اختلاف نظر با ترکیه بر سر مخازن نفت و گاز در زیر آب که سوابق طولانی دارد، به ائتلاف علیه ترکیه پیوست.

در ماه مه امارات متحده عربی نیز در کنر آنها قرار گرفت. این نشان می دهد که اتحاد پنهانی علیه گسترش قدرت ترکیه قبلاً هم در منطقه وجود داشته است، اتحادی که امروز امارات و اسرائیل نیز در آن قرار گرفته اند.

با توجه به موضع اردوخان در مورد این پیمان ، باید به این نکته نیز اشاره کرد که وی اساساً در سیاست خارجی ترکیه از استانداردهای دوگانه پیروی می کند. در حالی که رئیس جمهور ترکیه به شدت از اسرائیلی ها انتقاد کرده و خود را به عنوان مدافع مسلمان معرفی می کند ، سالها است که روابط اقتصادی خود با اسرائیل را حفظ کرده است. Hatice Karahan کاراهان که مشاور ارشد اردوخان در زمینه مسائل اقتصادی بود، در سال ۲۰۱۷ ، به دوپچه وله (DW) گفت که روابط اقتصادی با اسرائیل برای هر دو کشور «وضعیت برنده – برنده» دارد. مذاکرات بین ترکیه و اسرائیل برای احداث خط لوله گاز طبیعی نیز در سال ۲۰۱۷ توسط وزیر پیشین انرژی ترکیه ، داماد اردوخان ، انجام شد.

اما واقعیت این است که کشورهای حوزه خلیج فارس و اسرائیل سالهاست ایران را تهدیدی برای خود می دانند. ایران تنها قدرت منطقه ئی است که به امریکا، قدرت مسلط در منطقه، سر تعظیم فرود نمی آورد و هم اکنون نیز در حال تغییر مسیر سیاسی به سوی اوراسیاست. از این نظر ، «توافق ابراهیم» را می توان به عنوان یک جبهه ژئوپلیتیک جدید دانست که علیه ایران گشوده شده است. گرچه اردوخان خط مشی مشخصی در سیاست خارجی خود دنبال نمی کند، اما در جریان جنگ داخلی لیبیا در رویارویی با سعودی ها و مصر قرار گرفته است که چون عرصه این رو در روئی مدیترانه است اسرائیل را نیز مستقیماً تحت تأثیر قرار می دهد.

امارات متحده عربی ممکن است معتقد باشد که توافق صلح ابراهیم الحاق بیشتر مناطق فلسطین را به اسرائیل متوقف کرده است ، اما برنامه های الحاق نتانیاو پیش از این در آستانه سقوط قرار داشت. برنامه های اسرائیل برای الحاق بخش هایی از کرانه باختری به اسرائیل قبلاً با انتقادات اتحادیه اروپا و ملل متحد روبه رو شده بود.

به گزارش الجزیره ، امارات مدتی طولانی به فلسطینی ها اطلاع نمی داد که با اسرائیل همکاری مخفی امنیتی دارد، یعنی عادی سازی روابط خود را با اسرائیل، از آنها پنهان نگاه می داشت. از این نظر ، مقامات فلسطینی هم در غزه و هم در کرانه باختری احساس می کنند که تنها گذاشته شده اند – به ویژه از آنرو که برنامه های الحاق فقط به طور موقت متوقف شده اند. این توافق فقط تا حدودی می تواند برای اسرائیل اعتبار ایجاد کند. انزوای آن در جهان عرب تا حدی در سطح سیاسی شکسته شده است ، اما این بدان معنی نیست که «توافق ابراهیم» در کشورهای حوزه خلیج فارس نیز مورد تأیید همگان قرار گرفته است

راشا تودی

آینده ما